

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Večja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: OHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: OHelsea 3-3878

NO. 248. — ŠTEV. 248.

NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 21, 1932. — PETEK, 21. OKT OBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL.

POVSOD NARASČA RAZPOLOŽENJE ZA ROOSEVELTA

PO MNENJU ZVEZNEGA SENATORJA BORAH SVETOVNA VOJNA SE VEDNO NI KONČANA

Ko je demokratski predsedniški kandidat omenil, da je treba prohibicijo odpraviti, so mu vsi navdušeno ploskali. — Republikanci se v svojem obupu poslužujejo skrajnih sredstev. — Senator Borah je izjavil, da ne more ameriški farmer niti od demokratov niti od republikancev ničesar dobrega pričakovati.

INDIANAPOLIS, Ind., 20. oktobra. — Raz bal kon hotela, v katerem stanuje, je govoril danes demokratski predsedniški kandidat Roosevelt ljudski množici, broječi nad 50,000 glav. Svaril je narod pred organizirano propagando, katere se poslužuje obupani republikanci, ki plaše volilce s prerokovanji, da bodo demokratje pahnili deželo v propast.

Rekel je, da je treba ustanoviti nov red, ki bo napravil konec nezdravi in nespametni politiki.

Navzlic zanikrnemu gospodarstvu sedanje administracije je dežela še vedno bogata in ima na razpolago še dosti naravnih neizrabljenih virov.

Poslušalci so mu strahovito ploskali, ko je izjavil, da je eden poglavitnih ciljev demokratske stranke odpraviti prohibicijo. Dežela bo kmalu dobila dobro pivo, in na pivo bo naložen primeren davek. Milijoni dolarjev, ki se stekajo sedaj v žepe raketirjev, bodo tekli vbodoče v zvezno blagajno.

Dežela je še vedno upapolna, toda nespametna politika administracije pušča bogastvo rudnikov neizrabljeno. Monopolsko gospodarstvo procvita, dočim morajo premogarji po raznih deželah sredi bogastva dobesedno stradati. — To sem videl na svoje lastne oči, — je vzkliknil, — ko sem prišel sem iz Pittsburgha.

CLEVELAND, Ohio, 20. oktobra. — Gubernator Albert C. Ritchie iz Marylanda je danes odgovoril na Hooverjeva izvajanja.

— Gospod Hoover se zapleta s svojimi lastnimi dejanji in izjavami. Nahaja se takorekoč med dvema stoloma. Vprašanje nastane: — Ali ni leto dni po nastopu depresije zamogel preценiti njene teže, ali se je pa obotavljal poseči vmes, da je bilo slednjič prepozno.

Hoover pravi, da je depresijo povzročila svetovna vojna. Značilno je, da so vse razdiralne sile združile šele meseca novembra leta 1929, torej v času, ki ga označa predsednik za začetek depresije. Pičlo leto prej je pa Hoover z vso resnostjo zatrjeval, da bo kmalu napočil čas, ko ne bo v Ameriki nobene ubožnice. Kar se pa tiče evropskega položaja, ima Nemčija procentualno več nezaposlenih kot jih ima Amerika. Anglija, Francija in Italija jih imajo manj.

IDAHO FALLS, Idaho, 20. oktobra. — Zvezni senator Wm. E. Borah je izjavil danes, da se ameriški farmer ne sme nadati posebne pomoči niti od demokratov niti od republikancev. Bodočnost ameriškega farmerja je odvisna od mednarodnih odnošajev. Ameriškem farmerju se bodo šele tedaj dobro godilo, ko bo zamogel prodajati svoje pridelke v inozemstvo.

Samo črtanje vojnih dolgov bi nikakor ne zado stovalo, da bi se za Združene države zopet odprli inozemski trgi. Četudi bi črtali dolgove, bi evropski narodi ne imeli denarja, da bi kupovali naše blago.

— Dokler bo ves svet bankrotan, se nam ne o beta noben izhod iz te zagate. Svetovna vojna ni bi-

Adolf Hitler je odgovoril von Papenu

MAGNET JE PRIDOBITEV ZA ZDRAVILSTVO

Magnet tehta 3000 funtov. — Potegne kose kovine iz človeškega telesa. — Pokazan je bil zdravnikom.

St. Louis, Mo. 20. oktobra. — Na kliničnem kongresu American College of Surgeons so delali poskuse z velikanskim elektro-magnetnim magnetom, da so ž njim potegnili kovinske kose iz človeškega telesa.

Za izdelavo tega magneta so porabili 1500 funtov železa in magnet tehta 3000 funtov, v podstavu. Njegove žice napolnjujejo z električno energijo 50 konjskih sil in bo dvignil s tal železno operacijsko mizo.

V zdravniškem oddelku vseučilišča v St. Louisu so ga preizkušali s tem, da so izvlekli kos železa iz oesa. Zdravniki pa so mnenja, da bo z njegovo pomočjo mogoče izvleči kose kovin tudi iz drugih delov človeškega telesa, kakor iz grla, prsi ali trebuha, ne da bi pri tem bolnik čutil posebne bolečine.

KAZNJENEC SE VRNE V JEČO

Sing Sing, N. Y., 20. oktobra. Robert Lake, star 39 let, je od svojih desetih let doslužil zaporno kazen štiri leta in je bil v septembru izpuščen iz kaznilnice v Utica na svobodo pod nadzorom policije. Prišel pa je pred vrata kaznilnice Sing Sing in prosil, da ga sprejmejo.

— Nisem mogel najti dela. — pravi Lake glavnemu pazniku Thomasu Keely. — in imam samo \$1.70. Kaj naj naredim sedaj?

Sodniške oblasti so pregledale njegove kaznilniške listine v Sing Singu, kjer je predsedel svojo prvo kazen in listine v Attica. Ko so se oblasti prepričale, da je njegovo priznanje resnično, so ga sprejele v kaznilnico.

Ko je bil izpuščen na svobodo, je nekaj časa delal, toda pred dvema tednoma je delo izgubil. Med tem casom je stanoval v nekem hotelu na Bowery v New Yorku.

la končana s premirjem leta 1918, pač je pa še danes v teku. Vojna se nadaljuje na finančnem in gospodarskem polju ter je istotakopogubonosna kot je bila vojna na bojišču.

— Sedanje svetovne depresije toliko časa ne bo konec, dokler ne dajala Evropa petinosemdeset odstotkov svojih dohodkov za oboževanje. Jaz sem zato, da dajo Združene države kot velik krščanski narod dober vzgled. Jaz sem sicer proti enostavnemu črtanju vojnih dolgov, toda če bi nam črtanje odprlo inozemske trge, bi bil za to. Kaj pomenjajo za nas? 250 milijonov dolarjev na leto ako trge dobimo. Depresija nas je dosedaj veljala stopetdeset tisoč milijonov dolarjev. Štirideset tisoč milijonov so izgubili farmerji.

POGAJANJA MED RUSIJO IN ROMUNSKO

Večika ovira za nenapadalo pogodbo med obema državama. — Novi zunanji minister je proti pogodbi.

Bukarešta, Romunska, 20. okt. Želja sovjetske Rusije, da utrji svojo zapadno mejo s pomočjo nenapadalne pogodbe z Romunsko, je dobila hud udarec, ker kaže novi romunski kabinet popolnoma drugo stališče proti Rusiji.

Novi ministrski predsednik Juliu Maniu je za zunanjega ministra imenoval Nikolaja Titulescu, ki je odločen nasprotnik nenapadalne pogodbe z Rusijo. Ves čas pogajanj z Rusijo je Titulescu ostro napadal prejšnjega ministrskega predsednika Vaida-Voevoda, ki se je trudil, da sklene tako pogodbo z Rusijo.

Rusija in Francija sta med seboj že sestavili nenapadalo pogodbo, ki pa še ni podpisana. Francija želi, da bi ta pogodba z Rusijo kmalu stopila v veljavo, ker pričakuje s to pogodbo živahno trgovsko zvezo z Rusijo.

Rusija pa je imela namen, da ne podpisuje pogodbe s Francijo, ako ne sklene pogodbe z Romunsko. Vsi delci tega je ministrski predsednik Herriot skušal vplivati na romunsko vlado, da čim prej sklene z Rusijo pogodbo. Ker je sedaj Maniu ministrski predsednik in Titulescu zunanji minister, je malo upanja, da se bo Romunska vklonila diplomatskemu pritisku.

Rusija želi imeti nenapadalo pogodbo z Romunsko, ker je sovjetska vlada prepričana, da bo tudi Finska, Estonska, Letvija in Poljska potrdile slične pogodbe, ki so bile podpisane že leta 1931.

Pogajanja z Romunsko, ki ima z Rusijo 1600 milj dolgo mejo, so bila zelo težavna zaradi Besarabije. Rusija ni nikdar priznala romunske nadvlade nad Besarabijo, ki je zelo bogata poljedelska dežela.

Besarabijo so zavezniki prisodili Romunski v versailski pogodbi, ker so ji to deželo zavezniški tajno obljubili leta 1916, da so jo dobili v svetovni vojni na svojo stran.

DEKLE SPI ŽE OSEM MESECEV

Patricia McGuire ima spalnno bolezen. — Spi že od februarja. — Zdaj se ji stanje izboljšuje.

Chicago, Ill., 20. oktobra. — Miss Patricia McGuire, stara 27 let, ki ima spalnno bolezen in že spi od 25. februarja, bo izvedela mnogo novic, ko se bo zbudila iz dolgega spanja.

Zdravniki, ki jo zdravijo, pravijo, da vsa znamenja kažejo, da se polagoma probuja in njeni prijatelji so radovedni, kaj bo rekla, kaj se je vse zgodilo v času, odkar je spala.

Od onega časa, ko je zaspala, se je mnogo njenih prijateljic poročilo, predsednik Hoover in gubernator Roosevelt sta bila izvoljena za predsedniška kandidata, plavalaske niso več v modi in so na njihova mesta prišle rdečelaskke, Japonska in Kitajska sta v sporu, okraski na ženskih klubkih so se z ene strani preselili na drugo in še mnogo več drugih stvari se je zgodilo.

Več mesecev jo zdravniki in bolniške streljnice hranijo s cevjo. Zdaj je že toliko prišla k sebi, da se more poobrtniti v postelji. Pred nekaj dnevi je tudi skušala govoriti s svojo materjo.

BIVŠI MAJNER KRIV VSEH NESREČ

Taylorville, Ill., 20. oktobra. — Člani Progressive Miners of America dolžijo, da je industrijski kajzerjem vzrok majnerskih baje v Christian okrasku.

Pravijo, da je ta industrijski kajzer Wardie S. Argust, ravnatelj Peabody Coal Corporation. Argust je bil navadni majner v globokih jamah v Nokomis, Ill. Tedaj so bili slabi časi in kadar so se trije člani majnerjev, ki so delali v enem rovu, pritožili pri ravnatelju, jih je vedno zavrnil. Nekega dne je imel Argust tega dovolj in je rekel:

— Pustite me, da sem jaz sam v odboru. Jim bom že pokazal, — in tovariši so privolili.

— Od tedaj naprej smo dosegli vse, kar smo hoteli, — pravijo nekdanji tovariši.

In to je bil za Argusta pričetek njegove kariere, dokler ni postal ravnatelj Peabody Coal Corporation.

Zdaj pravijo majnerji, da je Argust ravno tako trdoglav z majnerji, kot je bil nekoč sam z gospodarji. Majnerji pravijo, da imajo Peabody majne vse polno izdajalcev in kadarkoli je kdo očitno pri Argustu, je takoj odpuščen.

FRANCOZI HOČEJO PODPREDSEDNIKA

Paris, Francija, 20. oktobra. — Francoska vlada je zopet pričela razpravljati o potrebi podpredsedniškega mesta po zledu Zdr. držav.

FAŠIST PRAVI, DA JE PAPENOVA POLITIKA "KATASTROFALNA"

MONAKOVO, Nemčija, 20. oktobra. — V listu "Voelkischer Beobachter", ki je glasilo nemških fašistov, je objavil Adolf Hitler dolgo pismo na naslov kanclerja von Papena. Obdolžil ga je, da skuša izpremeniti državno ustavo ter ga ostro o zmerjal, ker baje ne ravna pravilno z vprašanji glede razorožitve.

— Vsa notranja in zunanja politika državnega kanclerja je temeljito napačna — pravi Hitler — ter je naravnost katastrofalna za Nemčijo.

V splošnem je odgovoril Hitler na govor, ki ga je imel državni kancler dne 12. oktobra v Monakovem. Pri oni priliki je rekel, da bo skrbel, da se bo državna vlada otrsela strankarskih vplivov.

Papen je očital Hitlerju, da se je skušal povzpeti na krmilo Nemčije, ko je bila izrečena vladi nezaupnica in ko je bil razpuščen državni zbor.

Nadalje je Hitler odločno obsodil stališče, ki ga zavzema von Papen napram razorožitvi.

— Francija ne bo nikdar dovolila, da bi bila Nemija tako oborožena kot so njene sosede. Nemčija bi morala povedati svetu, da misli Francija na vse prej kot na razorožitve. Ko je rekla Nemčija, da se ne udeleži razorožitvene konference, bi morala pripomniti, da so vse sile, ki so podpisale versailsko mirovno pogodbo to pogodbo tudi prekršile, dočim se ne more Nemčiji v tem pogledu ničesar očitati.

RASKOŠNA JAHTA PRODANA

Providence, E. I., 20. oktobra. Dva moža v skromnih razmerah sta na javni dražbi kupila, ne da bi plačala kak cent, najrazkošnejšo jahto, ki je bila leta 1911 zgrajena za cent dveh milijonov dolarjev za princeza iz Monaca.

Jahta je dolga 291 čevljev in se imenuje Hirondele. Nazadnje je bila last International Film Corporation, ki pa je razpadla, ker ni mogla plačati svojih obveznosti.

Prva ponudba je bila \$500 in prodana je bila za \$1500. Kupila sta jo prejšnji kurjač na jahti John Raftery ter Frank Finucane, kateremu so bili lastniki jahte dolžni več kot \$1500. Zato nobenemu ni bilo treba ničesar plačati.

Ker je za jahto potrebnih petdeset mož posadke, jo bosta sedanja lastnika zelo težko prodala.

FORD NI ZA NOBENO STRANKO

Detroit, Mich., 20. oktobra. — Henry Ford je rekel, da se ne poteguje za nobeno politiko, dasi podpira predsednika Hooverja.

— Vedno podpiram najboljšega moža za kako službo. Ako bi bil Herbert Hoover demokrat s svojim rekordom zadnji štiri leta, bi ga moral podpirati.

GONJA PROTI DUHOVNIKOM V MEHIKI

V državi Jalisco je dovoljeno samo 56 duhovnikov. — Kazen za one, ki dovolijo cerkvena opravila v svojih hišah.

Guadalajara, Mehika, 20. oktobra. — Legislatura je sprejela postavo, po kateri je število duhovnikov v državi Jalisco omejeno samo na 56, ali po en duhovnik na 56,000 prebivalcev. Sklep je bil poslan gubernorju v odobritev.

Pozneje so revolucionarji imeli sejo, na kateri so sklenili, da priporočajo legislaturi, da sprejme postavo, da bo kaznovana vsaka oseba, ki dovoli v svoji hiši verske shode in cerkvena opravila.

Mexico City, Mehika, 20. okt. Iz Guadalajare prihaja poročilo, da so oblasti v državi Jalisco zaprle deset duhovnikov, ker so nameravali vprizoriti vstajo proti vladi.

Duhovniki so bili zaprti, ko je duhovnik Roman Gonzales Pedroza priznal, da je bil zapleten v zaroto in je izdal tudi ostale svoje stanovske tovariše. Izdal je tudi mnogo imen civilnih ljudi in med njimi imena mnogih odličnih žena.

V PODORO REVEZEM

Baltimore, Md., 20. oktobra. — Bankir v Baltimore Raymond A. Sinskey je pri neki tovarni čevljev naročil 25,000 parov čevljev, da bi se razdelili med mestne ubožce to zimo. Ko je prišlo prvih 6000 parov, je povabil policijo s prošnjo, da jih preišče. Ker je policija izrekla, da so čevlji iz slabega blaga, jih je Sinskey poslal tovarni nazaj. Lansko zimo je Sinskey razdelil med ubožce 14 tisoč parov čevljev in več tisoč košar živil.

SOLNCE BO ŠE DOLGO SIJALO

Evanson, Ill., 20. oktobra. — Profesor astronomije na vseučilišču v Chicago, dr. W. D. MacMillan trdi, da bo solnce dajalo svetlobo in toploto še najmanj 15 tisoč milijonov let.

— Solnce izžariva svojo vročino tako počasi, — pravi MacMillan, — da ima še dovolj toplote za najmanj 15,000 milijonov let.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates: Za celo leto velja za Ameriko in Kanado \$6.00, Za pol leta \$3.50, Za tretje leta \$1.50.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniški nedelj in praznikov.

Doplat brez podpla in osebnosti se ne pričbujejo. Denar naj se blagovoll pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznan, da hitreje najdemo nastavnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3878

HRVATSKI SEPARATISTI

Iz Jugoslavije prihajajo poročila, da se je v najbolj zapuščenem hrvatskem okraju — v Liki — ustanovil "zeleni kader"

Zeleni kader nam je znan iz zadnjih let vojne. — Pustolovci, ki so se bali roke pravice in vojaki, ki so se naveščali vojaške službe, so pobegnili v gore in gozdove ter ustanovili nekako organizacijo, v kateri je vladala pravečata vojaška disciplina.

Člani Zelenega kadra — tako se je namreč imenovala organizacija, so se preživljali s plenjenjem in tatvino ter so dolgo časa uspešno kljubovali celo vojaški oblasti.

Ta roparska organizacija je bila šele leta 1924 popolnoma zatrita. Kakor rečeno, je šlo v tem slučaju za dezertarje, roparje in zločince, ki niso imeli nobenega političnega cilja.

Zeleni kader, ki se je sedaj pojavil v težko dostopnem hrvatskem gorovju, ima pa v svojem programu poleg ropanja in napadov tudi — boj proti obstoječi jugoslovanski vladi in njenim organom.

Vstaši, katerih je baje že več tisoč, so dobro oboroženi ter preskrbljeni z municijo.

Kdo jih navdušuje za njihovo brezplodno delo in prizadevanje, kdo jih ščuuva na boj proti jugoslovanski vladi.

To nalogo vrše hrvatski separatisti, torej oni nezadovoljni, ki so se prodali najhujšim sovražnikom jugoslovanstva — Lahom in Madžarom.

Kdo preskrbuje vstaše z orožjem? Vtihataplja go jim iz Italije in Madžarske.

Izza časa, ko so se završili v beograjski skupščini obžalovanja vredni dogodki, so hrvatski separatisti aktivno na delu.

Nauk, ki ga pridigujejo, se glasi: — Hrvatska mora postati svobodna in samostojna. Srbi so krivi vse naše nesreče.

To je lepa in zapeljiva muzika posebno v sedanjih časih splošne stiske in depresije, ko narodi in države ne vedo ne kam ne kod.

Ljudstva iščejo kakršnegakoli izhoda iz te mizerije, oprijemajo se sleherne slamate bilke, in zato ni zameriti Hrvatom, ako verujejo krivim in lažnjivim prerokom, da je edinole Sbiija ovira na poti k njihovemu blagostanju.

Razpoloženje proti Srbiji narašča, in ker pametna beseda ne zaleže, se je pač treba poslužiti nasilnih odredb, kar pa seveda še poveča nezadovoljstvo med prebivalstvom Edinole v edinstveni Jugoslaviji je bodočnost Hrvatov in Slovencev.

Srbi bi bili lahko brez nas, kot so bili že davno stoletja.

Samostojna Slovenija in Hrvatska pa nista mogoči, ker sta preslabotni in ker imata prehudega in preveč gra-bežljivega soseda.

V tistem hipu, ko bi postali Slovenija in Hrvatska samostojni, bi zapel slovenski in hrvatski svobodni mrtvaški zvonec.

Z mrtvaškim zvoncec bi ji zazvonila Italija.

NEMŠKI VOJNI DUH

Kakor so stari Spartanci vzgajali svoj moški naraščaj v vojnem duhu, in mu vcepjali militaristično pojmovanje družbe, tako tudi današnja Nemčija sistematično goji staro tevtonsko oboževanje orožja in odgaja svojo mladino v mistički Walhalla in Nibelungenlioda. In mož, ki je prevzel to "historično" misljo med nemškim narodom, je stebel sedanega režima v Nemčiji, general Schleicher. Z nekakim prezlom gleda na stranke, politike in vsemogoče kombinacije, ki pretresajo danes Reich in vsa njegovo javnost. Proti vsem politikom brez izjeme — od skrajne desnice do skrajne levice — se dvigajo danes v Nemčiji očitki in obtožbe. In general Schleicher je nekako sakrosanktno nedotakljiv. V njega so namreč uprte oči vseh in vsa Nemčija naravnost z naslodo opazuje, kako smotreno zasleduje samo en cilj: popolno militarizacijo nemškega naroda. Nepregledna je sicer vrsta možnosti nadaljnjega političnega razvoja v Nemčiji: restavracija Hohenzollerncev, nadaljevanje junkerskega režima, koalicijska centruna in hitlerjevcev, nacionalistična diktatura ali kakov sindikalni režim, ki bi združeval vse protikapitalistične stranke od narodnih socijalistov do narodno pobarvanih komunistov. Eno pa je gotovo že sedaj: nemška država bodočnosti bo strogo militaristična in imperijalistična.

Viljemova razlajajoča politika nikakor ni bila umetna injekcija nemškemu narodu, temveč je popolnoma odgovarjala bistvu njegove narave. To dokazujejo tudi sedanje stahlhelmovske in hitlerjevke parade in polni bojni opremljeni, neprestane misecence iz starih cesarskih dni in bojaželjni članki raznih višjih častnikov. Agresivna stremeljenja prevladujejo v nemškem narodu slejkoprej in pruski junkerski generalni štab to zelo spretno izrablja.

Že kmalu po veliki vojni, ko so v Versaillesu malo poredali peruti nemške agresivnosti ter hoteli z omejitvijo njihovega oboroževanja svetu prihraniti ponovne strahote svetovnega klanja, so se Nemci pričeli organizirati v zasebnih vojnih združenjih, da tako obidejo določbe mirovne pogodbe. Toda sedanji brambni sport (Wehrsport) Stahlhelma, S. A. udarnih čet, Reichsbannerja in Rdeče fronte sedaj nikogar več ne zadovoljuje. Nemci pač hočejo imeti vsa bojna sredstva, strogo disciplino in skupno življenje po vojaških in obvezno vojno službo, kakor so jo imeli v Viljemovih časih, in zato grozi gen. Schleicher v Ženevi in po radiu, da bo Nemčija, če ji zlepa ne dovolijo velike armade in oboroževanja, kratkoma razbila razorožitveno konferenco ter brez dovoljenja uvedla splošno vojno obveznost, kancler Papen, navdušen monarhist, pa napoveduje povratek Nemčije k velikim tradicijam preteklosti.

Izpadni in demarš Papena in Schleicherja o zahtevah po oboroževanju pa niso tako značilni in nevarni samo zaradi nepopustljivosti obeh voditeljev današnje Nemčije — vlade in državni se pač zelo menjajo — temveč še mnogo bolj zaradi enodušnega odmeva teh zahtev v vsem nemškem javnem mnenju. Kadar Hitler v svojem listu "Völkischer Beobachter" napada vlado, je temu vzrok samo seovraštvo do Papena, ki ga je izdal, ko več ni rabil njegove pomoči. Kadar katoliški tisk navaja njegove smeje pomisleke, se njegovi pomisleki ticejo samo načina, s katerim hoče gen. Schleicher prodreti s svojimi zahtevami. Če protestirajo demokrati okrog "Vossische Zeitung", prihajajo njihovi protesti samo iz oportunističnih razlogov in ne iz principa. In kar se socialistov tice, so bile prve besede njihovega govornika Sellmanna, da je samo Francija kriva, da se ne ugodi Nemcem. Z eno besedo, v vsej Nemčiji ni nikogar, ki bi upal dvigniti svoj glas proti oboroževalnim zahtevam Nemčije, čeprav ni čisto nič ogrožen. Za oboroževanje bo imela Nemčija vedno dovolj denarja, za plačevanje reparacij je imela vedno prazne blagajne.

Voditelji nemškega naroda delajo zopet sistematično z vsemi sredstvi in silami, da postavijo nemško vojsko v središče nemškega javnega življenja in narodovega zanimanja. V to svrhu je mobiliziran tudi ves nemški tisk. Ilustrirane priloge večine nemškega informacijskega tiska so ob priliki ravnokar minulih jesenskih manevrov od Odrj prinašale slike vojakov, kako vežbajo s papirnati tanki, s pripombo: "Na kaj nas je obsodil mirovni diktat". Listi objavljajo neprestano članke o junaštvih Reichswehra, ki jo proslavljajo kot najboljšo vojsko na svetu. In ko so bili manevri končani, je bilo med narod razdeljenih na milijone letakov z besedilom "Kri nemške mladine in elite ne sme teči zastoj pred vелеmoderno opremo nasprotnika. Prva in najvažnejša naloga nemške vlade je, da zahteva za oboroževanje popolno svobodo, ki se mora tudi v kratkem izrabit za popolno obrambo oboroženega Reicha". V podkrepljenje vojne duha širijo listi istočasno bajke o strašnih francoskih divizijah letočih in skakajočih tankov. "Frankreichs rolende Armee" je drugi vzrok, zakaj mora vsak Nemec v redno vojsko, da se nauči obrambe proti temu fantastičnemu sovražniku. Neki nemški statistik je nedavno objavil zanimive podatke, kaj sodobna Nemčija najraje čita in katere knjige največ kupuje. Nič več napetih detektivskih povesti ali ljubezenromanov. Poveljevanje Nemčije in knjige z nacionalno revolucionarno tendenco prednjačijo. Med njimi so dosegle dosegle sedaj največje prodaje knjige: "Bismarck gründet das Reich", Hitlerjev "Mein Kampf", "Der Krieg" in "Der slavische Gürtel um Deutschland".

Vojni duh in militarizacija Nemčije kaže svoje posledice tudi v mednarodnih odnosih sedanje Nemčije. "Deutsche Tagespost" kar odkrito naglašja, da bi se Liga narodov že vendar enkrat morala zavedati, da je veter, ki veje danes v Nemčiji, vse drugačen kot veter razorožitve. Ženeva v dolednem času nedvomno ne bo imela več samo posla z berlinsko vlado, ki sistematično dela na razbitju versailleskega miru in se otreša vseh svečano prevzetih obvez, temveč z vsem nemškim narodom, ki se fizično in moralno oborožuje za popolno "osvobodjenje". Vse nemške trditve in težnje po takozvani enakopravnosti so čisto navaden bluff. Nemčija bi pod krinko skromnega in ponižnega prosilca samo rada zopet obula Viljemovo škornje ter opasala Hoffmannovo sabljo, da bi potem lahko izvršila svoje zgodovinsko "poslanstvo" — germanizacijo in podjarmljenje vseh narodov v Evropi, ki so njenim stremljenjem na poti.

POZIV NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslani opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročino. Ko mur to časoma ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo primorani vstaviti nadaljno pošiljanje lista. Uprava "Glas Naroda"

PRIMORSKE NOVICE

Kakor v ostalih pokrajinah Julijske in Tridentske krajine deluje tudi v istrski znana asimilacijska šolska družba "Italia Redenta". V Istri je prevzela predvsem vlogo, ki jo je nekoč igrala irendentistična "Lega Nazionale". Slednja je imela v svojem programu poleg italijanskega irendentizma tudi liberalno orientacijo, mladine in je zaradi tega pod pritikom fašističnega režima prenehala delovati. Sprito tega pa se je del nekdanjih istrskih "Italijanašev" popolnoma desintereziral za nadaljno asimilacijo istrske dece. Zaradi tega "Italia Redenta" spocetka v Istri ni uspevala. S splošno gospodarsko krizo so nastopili za družbo novo težki časi in nastalo je vprašanje, ali ne bo treba morda še letos ukiniti enega ali drugega izmed njenih 50 dečjih zavetišč, ki obstojajo na ozemlju istrske pokrajine. Družba je skušala spocetka ohraniti povsem splošno nacionalen in političen značaj, vendar pa jo je fašizem kmalu absor-

NAZNANILO

Rojakom naznanjam, da sem pričel razpošiljati suho meso in Klobase. Cena za —

ŠUNKE, PLEČETA, KLOBASE in ŽELODCE samo 18c. funt.

Poštino se plača pri prejemu.

Meso je garantirano sušeno in pacano prav kot v starem kraju. Za obilo naročil se pripravite —

JOSEPH TISOVEC 16224 ARCADE AVENUE CLEVELAND, OHIO Telefon Ken. 2580

biral. Odlej deluje kot ena izmed najbolj sovinstičnih organizacij proti vsemu, kar je v Italiji slovanskega. Njeni učitelji in učiteljice zastrupljajo slovansko dečo v otroških vrtcih z janičarskih duhom in ji vtepaajo v glavo imperialistične ideje fašističnega režima, ki mu krivična meja na Snežniku še ne zadostuje

Te dni so v Pulju pod vodstvom prefektove žene Foschijeve ter sodelovanjem fašističnega pokrajinskega tajnika in tajnice ustanovili poseben patronat v korist te družbe. Patronat si je nadel nalogo, preskrbeti vsem istrskim otrokom ki obiskujejo vrtee družbe "Italia Redenta" obleko in obutev za zimo. Pričeli so že s širokopotezno akcijo, da zberejo nove Judežve groše, s katerimi bodo okupili slovanskemu ljudstvu njegovo najdražjo lastnino, njegov lastni zarod.

Na sodišču v Ajdovščini sta se vršila pred kratkim dva procesa proti dvema obtoženema, ki sta brez potnega lista vzešla čez mejo, a se nato spet vrnila v domače kraje. Lojze Pev iz Vrhpolja je že leta 1928 zbežal iz Italije. Po določilih poslednje amnestije je bil oproščen. Vipavec Ivan Mesesnel, star 38 let, pa je bil obsojen na 5 mesecev ječe in 3000 lir denarne kazni.

Pred reškim sodnikom se je te dni zagovarjalo sedem beguncev. Josip Lujavčič iz Pazina, star 24 let, 49-letna Marija Flere iz Lokve in 19-letni Viktor Rigo iz Dobrovice so bili obsojeni na trimesečno ječo in po 2000 lir denarne kazni, slednja dva pogojno, 24-letni Lojze Sebin, 24-letni L. Rustjan, Lojze Zovič in 19-letna Avsonija Tuhtan, vsi iz Pazina, pa na 4-mesečno ječo in po 2100 lir denarne kazni.

Medtem so tudi organi goriške policije zaradi enakega prestopka prijavili sodišču sestri 24-letno Ando in 29-letno Marijo Jelinčičevo iz Gorice. Obtoženki sta sestri Zorka Jelinčiča, ki je bil, kakor znano, po fašističnem posebnem sodišču za zaščito države in javne varnosti v Rimu obsojen na 20 let ječe.

V raškem premogovniku so pred kratkim kopali nov del enega izmed rofov. Ko so z minami napravili že večjo vdolbino v hrib, so se lotili trije delavci med njimi 42-letni Slobodan Čule iz okolice Labinja in Matej Viskovič, ogrožja, s katerim je bilo treba podpreti stene in strop, da se ne bo zrušili. Nenadoma pa se je tedaj utrgal plaz, ki je zasul vse tri rudarje. Čule, oče 5 otrok, je bil na mestu mrtev, Viskovič je dobil hujše poškodbe, tretji delavec pa je ostal skoraj docela nepoškodovan. Delavci so pri delu opazili znake nevarnosti, a niso smeli opustiti dela, dokler jim paznik — prepozno — ni dal predpisanege znamenja.

Priporočena cenena domače zdravilo "V Evropi smo vedno smatrali Anchor Pain-Expeller za najboljšo domače zdravilo. Nič ni boljega zoper boleč hrbet, okorele sklepe, ohranile mišice ali reumatične bolečine. Celo zobobola, glavobola, hripi in krčmi se hitro odpmore a tem ceninim zdravilom." E. P. Bloomfield, N. J.

PAIN-EXPELLER

Peter Zgaga

Mlada in čvrsta Marjanca, ki je imela pa že precej starikavega moža, je strašno rada prebirala lepe zgodbe, izmed vseh zgodb ji je pa najbolj ugajala "Tisoč in ena noč".

Saj menda veste, kaj je "Tisoč in ena noč".

Tisoč turških noči, in še ena povrh, je opisanih v debeli knjigi. O samih vojškah, sultanih in harehmi! In o ljubezni, ojoj! Čimbolj je čitala, tembolj se je solzila.

Čemu pa jokaš, Marjanca? — jo je pohlevno vprašal možiček, ker se mu je njena žalost zasmilila v dno srca.

Oh, kaj bi ne jokala — je odvrnila in ga pomilovalno pogledala. — Tako lepo in pretresljivo je vse opisano.

Bodi vendar pametna, bukve so bukve. Jokati ti pa res ni treba.

Ona se je pa spustila v hujši jok.

Tak draga moja, kaj pa je vendar?

Oh — je vzdihnila — kako pretresljivo! Ravnokar sem čitala o turškem sultanu, ki je imel harem in v haremu tristo lepih deklet in žena. Pa sem se morala zjokati.

Čemu vendar?

Ah, nate sem se spomnila, kaj bi revež počel, če bi bil ti na sultanovem mestu.

Spoznavaj se sam! — To je najvišja zapoved življenja.

Pa je res treba, da samega sebe spoznavajš in spoznaš. Kajti ljudje so te že zdavnaj spoznali.

Neki italijanski zdravnik je iznašel sredstvo za podaljšanje življenja.

Zmes sestoji iz zlata, možganskega ekstrakta, joda, platina in še nekaterih drugih snovi. Kdor vzame par žličic tega zdravila, si baje zamore podaljšati življenje za celih deset let. Zdravnik pravi, da bo v začetku prodajal zdravilo samo milijonarjem.

Ču ga bo samo milijonarjem prodajal, ne bo kaj prida koristil človeštvu.

Zenske so si začele barvati obrvi.

Moda zapoveduje: — Zenska, ki ima rdečo obleko, mora imeti obrvi rdeče pobarvane. Če ima zeleno obleko, si jih mora pobarvati zeleno.

Moda zares napreduje. Nekateri napovedujejo, da si bodo ženske kmalu začele briti obrvi.

Stara teta je umirala. Stara, bogata teta. Prejšnji dan je bil zdravnik pri nji ter je dal sorodnikom toploper in jim naročil, naj ji vsaki dve uri zmerijo vročino.

Od vročine je vse odvisno: če se bo vročina zmanjšala, bo ostala, če ne, bo po nji.

Naslednjega dne je zopet prišel zdravnik in vprašal nečaka, ki je bač držal toploper v roki: — No, koliko ima? — Ne vemo zagotovo — je odvrnil nečak — toda zdi se nam, da od deset do dvajset tisoč dolarjev.

Koliko ste stari? — je vprašal sodnik postarno devico. Postarna devica je pa molčala. — Se mi zdi, da vam moje vprašanje ni prav posebno prijetno, — je rekel sodnik. — Vprašanje me ne briga, toda odgovor na vprašanje mi je neprijeten.

Učitelj je hotel raztolmačiti učencem pojem "mir", "počitek", "razvedrilo". Pa prvi učenček: — Tvoj oče je ves teden delal. Pride sobota. Pozno je že. No, kaj počne tedaj tvoj oče? Fantek nekoliko pomisli in odvrne: — Ja, to bi tudi moja mati rada vedela kaj počne, ker ga v soboto ni nikdar pred polnočjo domov. Profesor Einstein je dognal, da je naša zemlja stara deset tisoč milijonov let. No, saj se ji pozna.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM

Table with exchange rates: V JUGOSLAVIJO Dtn 200 \$ 3.75, Dtn 300 \$ 5.20, Dtn 400 \$ 7.00, Dtn 500 \$ 8.50, Dtn 1000 \$ 16.75, Dtn 5000 \$ 81. V ITALIJO Lir 100 \$ 5.75, Lir 200 \$ 11.40, Lir 300 \$ 16.60, Lir 400 \$ 22.10, Lir 500 \$ 27.60, Lir 1000 \$ 55.20

Za izplačilo vaših zapovedi kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljvarno za boljšo plačilo.

IZPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARJEM Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati \$ 5.70, \$ 10.00 \$ 11.40, \$ 15.00 \$ 16.60, \$ 20.00 \$ 22.10, \$ 30.00 \$ 33.10, \$ 40.00 \$ 44.10, \$ 50.00 \$ 55.10.

Prejemnik goti v starem kraju izplačilo v dolarjih. Nujne nakazila izvršujemo po CABLE LETTERS za skrbništvo št.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER) 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ČE NAMERAVATE OBISKATI DOMOVINO? Plašite nam takoj bo bresplačna navodila in zagotavljamo vam, da boste po ceni ter udobno potovali. METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 West 18 Street New York, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

LIDIJA SEJPLINA:

RUSKI OTROCI

Mali Petka je fant, ki se rad ukvarja z vsim, kar je nevarno. Če zapoje: "Za škornjicami nože nošimo," postane vse veselo. Ženske se začno bati, čeprav ni nožev in tudi ne čevljev, temveč samo umazane, razprskane noge.

Petka zna tudi razne čarovnije. Če gre mimo njega ženska, reče takoj z mehkim, zateglim glasom: — Pomagajte moji mami. Tri dni je že bolna in razen mene ima še tri otroke. — Če ženska nič ne da, jo ozmerja, da kar zbeži.

In če ga kdo vpraša: — Odkod si? Zakaj beračiš? — si takoj izmislil zgodbo, ki človeku kar glavo zmeša.

Toda zdaj ga ne vpraša nihče več. V otroškem zavetišču je vse polno.

Petka ima žive oči, ki vse vidi. In vse na svetu ve. Rdeče zastave, manifesti — tam je vselej prvi in pojasnjuje dežkom: — Tovariša Vorovskega so kanalice ubili. Ljenuvoga najzvestejega druga, najboljšega proletarca! Beli so na njem morila.

Vse ve, čeprav ne zna brati. Dobro je tistim, ki so v Petkovi družbi. Toda le malokoga vzame. Najrajši se drži sam zase. Andrejko se mu je hotel že davno prisiliti. Toda ni se mu posrečilo. Slučaj je nanesel. Petka je šel na trg, kjer prodajajo starino. Andrejko mu je sledil. Petka je zelo majhen. Dvanajst let mu je že, toda človek bi mu prisedel komaj devet.

Majhen je in droben. Smukal se je med ljudmi in izginil. Andrejko ga je iskal in iskal, toda zaman. Suval je s komolci in z glavo, da bi si utrl pot. Trikrat je šel po trgu sem in tja. Toda Petke ni dobil. Nenadoma so začele ženske vreščati. Andrejko je šel za vriščem, da bi videl, kaj se je zgodilo. In videl je žensko, ki je stikala po plašču in kazala prišiti žep: — Samo za trenutek sem utaknila možnjček v žep! V eni roki sem imela kupljene stvari, v drugi robeč. Samo za trenutek! Za božjo voljo, kaj je to, čemu je to podobno?

Vaščani, možki in ženske, ki so po kupčiji prišli v mesto, so jo v krogu obtopili: — V žepu!... V odprtem žepu! Tu bi moral vsakdo postati tat, če tudi ne bi hotel. Vi ste pa res pametni!

— Če vtakneš denar v žep, drži roko na njem, zijalo!

— Toda iskati je treba! Nezaupljiv mož, žoltega obraza je Andrejka postranj pogledal in dejal: — Prav takile kradejo. Fantina bi bilo dobro preiskati. Vse fantine bi bilo dobro preiskati. — Haj! Primate fantine! Poglejte jim po žepih!

— Da, da. Toda fantu ne bo čakal, če je kradel.

— Tako norce bi dobili le še morda med odraslimi. Današnji otroci pa so prebrisani, nabrita zalega. Razumni so.

Andrejko je obrnil glavo na levo in desno. Tesno mu je postalo, čeprav to pot ni kradel. Zmislil se je gospodu iz rok. Ta ga je pa pri-

jel za srajco: — Čakaj! Zakaj pa bežiš?

Andrejko je napravil napako, da se mu je iztrgal. Babnice trga pa so ga zajele in ga preiskale. Nič niso dobile, toda ošipale in premlatile so ga pošteno.

— Prav gotovo je dal denar tovarišu.

Neka gospodična se je vmešala in presunljivo zakričala: — Otroka ne smete tep-ti! Milica! Milica! Milica je bila za Andrejka nekak strašnejšega kakor vsi udarci. Iztrgal se je. Babnice so vpile na gospodično, ona nanje. Andrejko je zbežal in tekel dve ulici daleč. Potem je sedel za plot, da bi prišel do sape. Jokal je. Kri iz nosa se je pomisla s solzami in se razmazala po obrazu. Kmalu je začutil, da je lačen. Moral je iti kruha iskat. Obrnil se je proti postaji in tu ga je Petka došel.

— Ti tepec, ti tele nerojeno! Počakaj! Zdjaj te imam. F... drviš?

— Na postajo.

— Umij se! Taka packa! Siro-mak si! Kdo pa je kriv? Zakaj si bežal s trga? Če nimaš nič v žepu, ostani in govori z ljudmi. Čakaj, nekaj živeža ti kupim!

Potem sta sedela na vrtičku pred postajo in Petka je rekel: — Jaz sem tisti pametni babnici izpoznal malho. Ti si bil pa zame tepen. — Veselo se je zasmejal. — Zakaj si prav za prav ti pobegnil? Jaz sem kradel in potem lepo počasi šel. No, zdaj pa jej.

Od tistega dne sta skupaj "delovali". Kupovala sta cigarete in solnčeno zrnje. Tržila sta s tem in onim; toda ne dolgo. Petka je bil lahkomiselni deček. Če sta imela denarja, sta pila pivo, kupovala ladjorke in klobase. Tako sta vse začela in morala sta spet beračiti ali kgnati. Potem so prišli hudi časi.

Petka je napravil načrte za bodočnost: — Do zime bo treba prihraniti denarja za trgovino. Z huračenjem je pozimi izguba. Lansko zimo sem spal v lokomotivi. Vsako jutro sem imel poln gobec sadj. Nikjer me niso pu-tili v hišo. Odkod si? No, lep si res! — Če ima človek denar, pa lahko kaj začne. Ali poznaš Petka Krivogleda? Ta nima samo stanovanja, ampak tudi ljubice in je mlajši od mene.

O samem sebi in svoji preteklosti ni Petka nič povedal. Samo nekoč, ko ga je nekdo na ulici oznamjal in rekel svoji ženi: — Koliko takšnih raztrgancev je zdaj! Za državo so velika nevarnost. — Je dejal Petka svojemu tovarišu: — Hudo je, če ti oče in mati umrjeta za lakoto.

— Ali sta za lakoto umrla? — Kaj te briga! — Nekoč sta tovariša zagledala dekca golih kolen, ki je stal pred nekimi vrati. — Poglej dekca z dolgimi lasmi!

Šestletno nežno bitje je odgovorilo z mehkim glasom: — Nisem deček, Nadja sem.

— Nadja? Zakaj pa nosiš hlače?

— Poleti se dekleta lahko oblečejo kakor fantje.

— Prav, — je dejal Petka. — Kje imaš pa mater?

— Je šla na trg. In kje je vajina mati? Ali je tudi šla na trg kupovat?

— Da, tja je šla, toda krast. Čuj, prinesel nama kruha! Samo povedati ne smeš, da je za naju. Reci, da ga hočeš zase.

Deklece je prineslo kruha. Jedli so, potem so se začeli igrati. Deklece ju je povabilo, naj prideta na dvorišče in si ogledata mlade pse. — Prav nič niso opazili, da se je gospodinja vrnila.

— Nadja, s kom si v družbi? Kje si pobrala ta dva capina?

Nadja je odgovorila: — Njuna mati je šla na trg krast, med tem sta se z menoj igrala.

Hitro sta bila dekca pred vrati. Tisti dan se nista več brigala za jed in drugi dan sta jedla samo guil krompir.

— O, to je življenje. S psom se boljše godi!

Tretji dan je Petka sam odšel s pokopališča, kjer sta spala. — Majhen posel imam... z nekom sem se dogovoril. Čakaj me jutri v najinem koticu. Z menoj ne moreš, ker si preneroden.

Andrejko je čakal dva dni, tri. Petka je izginil. Ves teden je bil Andrejko na smrt žalosten. Zmaraj je hodil na pokopališče in klical: — Petka, Petka!

Nihče mu ni odgovoril. Potem je prišla jesen. Andrejka so naposled vzeli v otroško zavetišče. Toda Petke ni mogel pozabiti. Cele noči je tuhtal: Kaj je s Petko? Zaradi očeta in matere ni jokal, toda zdaj je jokal.

Na nekem platu je vzle dežju in vetru obvisel kos časnika. Tam si lahko bral: "Roparji so zbežali in streljali. V zmornjavi — z obeh strani so streljali — je bil ubit en, ki nepridiprav, otrok kakih deset let."

KRAJ, KJER SE DEKLETA NOČEJO MOŽITI

Svet je velik in v njem se najde marsikaj, česar bi človek ne pričakoval. Tako je na svetu tudi kraj, kjer ženskam ne začarajo oči, ko vidijo svatbo, in kjer možje ne gledajo pomilovalno na žene. — Ideal vseh fantov in mladih vdovcev je tam zakonsko življenje. Dekleta, ločene žene in vdove jim pa odgovarjajo, da jim niti na misel ne pride omožiti se. Ta kraj je na Kitajskem v provinci Kvantun, krajina se imenuje Suintak. Vzrok tega prečudnega pojava je čisto gospodarski.

Žene tam namreč same delajo in skrbje za rodbino, možje pa, ki nimajo zaslužka, se morajo pustiti preživljati. Prebivalstvo Suintaka se peča izključno s sviloprejo, za kar so sposobne samo ženske s svojimi drobnimi, spretnimi prsti. Dekleta, ki bi morala preživljati možje in otroke, če bi se omožila, so toliko pametna, da nočejo zlezti v zakonski jarem. Če se pa zaljubijo in v oknu ljubezni omože, zapuste kmalu možje in žive ločeno, za možje pa naj slabi, kdor hoče. Možje so v Suintaku res pravi slabiči, zanicevani in zasmejavani; ženam služijo samo v zabavo.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH SLOVENE READER) \$2.00

PRIVID POŠASTNE PLINSKE VOJNE

Pred kratkim so bili nad Rimom veliki zračni manevri, ki naj bi pokazali, da-li je mogoče ubraniti "večno" mesto pred napadom velikega sovražnega zračnega brodogaja. Manevri so trajali dve noči.

Prvo noč so pogasili vse luči v mestu točno ob 10., celo na hišnih stopniščih so gorele samo rdeče žarnice. Vsa okna in vrata so se zaprla tako da ni padel niti najslabotnejši soj na ceste in dvorišča. Tramvajni in avtomobilski vozili z zasenčenimi lučmi, redki mimo idočih so stopali tesno ob hišah. Malo po 11. so zatulile sirene trikrat po 20 sekund v presledkih po 10 sekund. Nato so ugasnile še zadnje luči, vsa vozila po cestah so se ustavila, potniki so si z vso hitrostjo poiskali varnega zavetja po najbližjih vežah. Zasvetilo je mahoma sto žarometov in začelo tipati po nočnem nebu. Njih tipalke so segale do 45 km daleč, a zdelo se je, da ne morejo odkriti nič sumljivega.

Toda čez nekoliko trenutkov se je visoko v zraku zabliskalo, topovi in strojnice so začele na vseh koncih svoj oglašujoči koncert. Po cestah so začela dirkati gasilna in reševalna moštva, 80 oddelkov je skrbelo za to, da ni nihče ostavil svojega zavetišča. Če je kakšen radovednež vtaknil nos skozi okno, so ga že prijeli in odpeljali kot "ranjenca" v najbližji lazaret.

Teško stališče je imelo Vatikansko mesto. Italijanske oblasti so ga prosile, da bi dal ugasniti istotako vse luči v svojem območju in po zgradbah, ki spadajo v Rimu pod njeno suverenost. Vatikansko državno tajništvo je temu ugodilo, a je s tem izzvalo ostre kritike v — francoskih listih, češ, da gre za prekršitev nevtralnosti v škodo Francije.

"Sovražnik" je ponoči izvršil več napadov, a v zgodnjem jutru je fingiral plinski napad na Trastevere. V trenutku si videl po cestah ljudi, ki so napravljali grozoten vtis s plinskimi maskami na obrazu in ki so skušali očistiti zrak in vse kote domnevanih strupenih megel. Potem se je izvršil nenaden napad od vseh strani na središče mesta. Od zažigalnih bomb vnet je zažgal gorati parlament (seveda samo fiktivno), ki so ga skušali gasile s težavo pogasiti. Vodovod je bil uničen, voda so si morali napoljati iz Tibere in iz vodnjaka na trgu Colonna.

Drugo noč so se obetale še hujše stvari, dasi sta obe vojujoči se stranki skrbno molčali o svojih načrtih. Sirene so v mestu, ki je bilo kakor prejšnjo noč zavito v črno temo, zatulile šele o polnoči. Tokrat niso zasvetili žarometi, ker niso hoteli opozoriti sovražnika, kje naj išče Rim. Toda sovražnik si je znal pomagati. Iz njegovih zračnih brodov so začele polagoma padati žarke rakete — v nekoliko trenutkih je bil ves Rim osvetljen kakor v mesečni noči. Od vseh strani, iz Spezije, Livorna, Trsta in celo iz Tripolitanije so naskočila postojanke sovražna zračna brodogaja. Čih je bila sedaj glavna postaja, ki je bila v nekoliko trenutkih v polnem ognju, dočim je legla nad vsa okolico kuga strupenih plinov. Toda obramba je bila krepka in približno po eni uri so sirene že naznanjale, da je nevarnost odvrnjena.

Ti manevri seveda niso pokazali prave slike vojne, ko gre resnično za življenje in smrt, vendar je v splošnem prevladovalo mnenje, da Rim resnega zračnega napada ne bi mogel uspešno odbiti, vsaj ne brez grozotnih človeških in materialnih izgub. Značilno je, da je mnogo ljudi za nekoliko dni ostavilo mesto, dasi ni grozila nobena prava nevarnost. Drugi so se bali, da bodo izjemne prilike izkoristili tatovi. Temu je policija na tistem pomagala s tem, da je vse količaje sumljive elemente še pred začetkom manevrov spravila za zamrežena okna.

IŠČE svojega sina Jožeta Miklavčič, ki se nahaja nekje v Ameriki. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njega, naj ga opozori na ta oglas, da se mi javi. — Jože Miklavčič, Brezovica, št. 12, pošta št. Jerna, Jugoslavija. (2x 21423)

VAMPIRJI VELEMESTA Spisal EMILE GABORIAU ROMAN

23

— Ali veste, kaj mi je ta nesramnež zabil v obraz? Trdil je, da je imela moja žena ljubčka, moja žena, ki sem jo oboževal.

Grofica de Mussidan je planila pokonci, da bi protestirala, toda grof je pripomnil hladno:

— In to je bilo res, pozneje sem se o tem prepričal...

Omahnila je v naslanjač in si zakrila obraz z rokami.

— Ubogi Montlouis! — je nadaljeval grof. — Bil je ljubljen. Imel je ljubico, šiviljo, ki si je pošteno služila vsakdanji kruh. Toda to ubogo dekle je bilo po sreči stokrat plemenitejše od bogate neveste, ki sem se z njo poročil in ki je bila iz rodbine Sauvourbourgov.

— Octave!

— Ah, to je čista resnica, sama je to dokazala. Vdala se je pa Montlouisu in hotel se je poročiti z njo; to mi je sam povedal. Toda njuna ljubezen ni ostala brez posledice. Po smrti svojega ljubčka je bila ončasna. Majhno mesto je neusmiljeno. Ko je prišla iz porodnišnice z otročičkom v naročju, so jo ometavale stare žene z blatom. Morala je pobegniti... Da ni bilo mene, bi bila umrla od lakote. Ubogo dekle! Bilo je malo, kar sem ji dajal. Toda s tem je znala vzgojiti sina v meščanskem duhu. Zdjaj je že mož in naj se zgodi karkoli, njegova bodočnost je zasigurana ker sem tu jaz...

Globoko notranje doživljanje vzame človeku zmisel za zunanjo okolico. Če bi ne bila tako razburjena, bi bila grof in grofica de Mussidan gotovo slišala zamolklo ihtenje.

— Povejte mi zdaj, madame, ali bi ne bilo krivično primerjati vas s tem ubogim dekletom, z Montlouisovo ljubico? Kaj se niste še nikoli zdrznili pri misli, da vas bo bog nekega dne kaznoval, vas, ki ste bili kazni vredno dekle, zločinska zakonska žena in ničvredna mati?

Navadno se je znala grofica postaviti grofu po robu, to pot pa ni mogla črhiniti niti besedice.

— To ni res! — je zamrmrala slednjic. — Nalagali so vas.

Grof de Mussidan se je tako strahotno zarežal, da je zastala grofici kri v žilah.

— Dovolite, da vam povem... — je začela vsa zmedena.

— Ne! — je zakričal grof.

— Prisegam vam!

— Priseganje je odveč.

— Neizprosnosti ste.

Pogledal jo je z očmi, polnimi sovrašstva in zaničevanja, ki se je bilo nabralo v njih v dvajsetih letih skupnega življenja, in odgovoril je hladno:

— A kakšni ste bili vi?

— Če bi vedeli...

Vem, da sem do dna izpil strup iz vrča, ki ga natoči oboževana žena varanemu možu. Vsak dan je širil in poglabljal prepad, ki je naju ločil... Hotel sem tudi rešiti premoženje, kajti vaša zapavljivost ne pozna nobene meje. Nihče več vam noče kreditirati. Vaši dobavitelji mislijo, da so vsi moji viri že izčrpani in ta domneva je moja rešitev. Skrbeti moram tudi za Sabinino balo in doto; dam ji bogato doto, toda...

Obmolknil je.

Grofica je Mussidan je vprašala...

— Toda?... — je nadaljeval z izrazom strasne jeze, — ali je Sabina moja hči?

Grofica se je zdrznila in vzravnila. Tega udarca ni mogla mirno prenesti.

— Dovolj je! — je vzkliknila. — Dovolj! Da, bila sem vredna kazni, Octave, toda ne tako, kakor menite vi.

— Čemu neki se zagovarjate?

— Zagovarjala bom vsaj Sabino!

Grof de Mussidan je zaničljivo skomignil z rameni.

— Bolje bi bilo, če bi jo bili ljubili, — je odgovoril, — da bi se bili naučili čitati v nedolžnem srečju kakor v odprti knjigi, skratka, da bi bili mati...

Grofica je bila tako razburjena, da bi bil grof zelo presenečen, če bi bil opazil.

— Ah, Octave! — je vzkliknila. — Zakaj niste izpregovorili prej?... Ah, če bi vedeli!... Toda povedati vam hočem vse, da, vse...

Toda grof je bil neizprosen.

— Prihranite mi to pripovedovanje. Prvotno sem bil sklenil molčati o vsem tem, zdaj sem vam pa povedal, ker sem spoznal, da vam je itak vse deveta brigada...

Grofica de Mussidan je omahnila na otomano; spoznala je, da je vsako upanje zaman. V stranskem salončku je bilo ihtenje pojenjalo. Sabina je imela še toliko moči, da se je priplazila do svoje spalnice.

Grof se je že hotel vrniti v knjižnico, ko je sluga spoštljivo potrkal. Prinašal je pismo.

Grof je razpečatil pismo. Bilo je od barona de Breulha, ki mu je v njem vračal besedo.

To je grofa silno razkačilo, kajti v baronovem postopanju je videl prste moža, ki mu je bil prišel grozit; ustrašil se je strašne in tajinstvene moči, ki se ji ni mogel upirati. Toda razmišljati o tem ni imel časa, kajti v salon je planila vsa prestrašena Sabina komornica Modesta in zaklicala:

— Gospod, milostiva, pomagajte! Gospodična umira!

XIV.

Van Klopen, znameniti damski krojač poznata Pariz temeljito. Ko je Mascaret omenil očeta temmolase Flavije, čije oči so bile očarale Paula Violaina, je amiski krojač brez oklevanja odgovoril:

— Martin-Rigal? Poznam ga. To je bankir.

Gospod Martin-Rigal je zares bankir in stanuje v eni najlepših hiš v rue Montmartre, skoraj nasproti cerkve Saint-Eustache.

Njega skoraj sploh ni mogoče dobiti doma. Dopoldne je zelo težko govoriti z njim; dela v svojem kabinetu na koncu pisarne. In noben uslužbenec bi si ta čas ne upal potrkati njegova vrata.

Gospod Martin-Rigal je visok in plešast. Njegov koščen obraz je vedno skrbno obrit in njegove sive oči so izredno živahne.

Je vdovec in ima edino strast: ljubezen do svoje edine hčere Flavije.

Dom gospoda Martina-Rigala sicer ni voden sijajno, toda govori se, da bo imela gospodična Flavija lep kupček milijonov. Vedno je v družbi priletne dame, napol komornice, napol sorednice.

Drugi dan potem, ko sta se bila Paul Violain in Flavija srečala pri znamenitem krojaču, je delal Martin-Rigal v svoji pisarni, ko je poslala Flavija ponj.

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

DRUŠTVA

KJ NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

VSAKDANJI KRUII

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

35 (Nadaljevanje.)

— Za božjo voljo, ne tako glasno! — Tresočo roko ji položi na usta. — Ali ne moreš k svojim starišem? Pojdi vendar k starišem.

— Ne, ne. Taka se ne pokažem doma. Nikdar! — Njen glas ji skoro zastane v grlu; vroča sramežljivost spreleti njen obraz — Taka ne grem domov.

— Kaj pa hočeš tukaj? — povej vendar, kaj hočeš? — pravi Artur brezskrbno.

Mina glasno krične.

— Menda me vendar ne boš zapustil, Artur!

— Ako v sobi ne bi ravno bili tako glasni, bi jo morali slišati; slišati bi morali njen glas, ki jo oznanja vso bolečino nesrečnega človeškega bitja.

Njen glas je utonil v krohotaњу in vpitju.

Artur se strese. Črn obup se ga poloti, divje pogleda okoli: Vse črno — črno — večna tema! Nobenega svetlobnega žarka!

S stisnjeno pestjo udari krepko v neprodirno temo. — Prokle-ta klet!

Mina se obesi nanj.

— Ne kolni, Artur; to ti nič ne pomaga. Rajši popišli, kaj naj napraviva.

— Kaj premišljevati nič ne pomaga! Da boš vedela tudi jaz sem od večraj brez službe!

Mina se optoče, nek čuden glas se ji izvije iz grla — to jo je zadelo kot udarec v obraz. Na to njegovo službo je imela megleno upanje, toda vseeno je bilo upanje.

— Kaj, nisi več službi? — Kaj bo sedaj?

— Ne pustim si zapovedovati, — mrmra Artur ter skriva svojo bojazen za ogorčenjem.

— Oh, Artur, — Mina zajoka. Ni glasen jok, toda jok globoko znotraj.

— Nikar tako ne tuli, — jo zavrne in stisne njeno roko, da se mu nohti zapirajo v njeno meso.

— Saj ne vpijem. — Njen glas je tih, kot ugasel. Tedaj ga prevzame bolečina; solze ga oblijejo, objame jo okoli vratu in joka na njenem vratu.

Tiše minute v temi!

Kot dva zločinca si ležita v objemu, tresoča se ob pogledu na morišče.

Klic ju je prestrašil.

— Artur! Artur, kje pa si?

— Mati! — Brez uma v strahu se iztrga Mini, pusti jo stati in steče v sobo.

Sama je bila v temi — čisto sama! Toda ne; ni bila sama! Boječ vzdih se pritrese skozi temo in odgovori njenemu vzdihu. V strahu bi skoro zakričala, vlažno mrzla roka se dotakne njene roke. Neslišno se ji nekdo približa in zdaj se nasloni na njo. V ušesih zasliši:

— Ne bodi žalostna, Mina!

— Greta! — Več ni mogla reči; neprebrano jo zalivajo solze. In hripavi glas dahne:

— Povej Jezusu; nikjer nimaš boljšega prijatelja, zato povej Jezusu.

— Ne, ne; pusti me v miru. — Osorno se ji Mina izvije in steče iz trgovine ter zaloputne vrata za seboj.

V pondeljek se Mina ne upa na ulico. Vesela je bila, da ni bilo treba ničesar kupiti. Mislija je, da se vse oči obračajo v njo, da jo kamni, na katere je stopala, bodejo kot šivanke, da ji vrabei na strehi cvrčijo: — Kam pa zdaj?

Prej vedno tako skrbna, sedaj niti ne misli na to, da bi pospravila svoje stvari. Vse je še viselo v čedni sobici, v katero je prijazno sijalo pomladansko sonce. Jasni svit zlati stene in se igra preko njenega obraza, ko sedi sključena na postelji in topo zre v praznoto.

V stanovanju je bilo tiho; mati je gospo za celi dan vzela s seboj. Tudi gospod Bevk je jedel pri svoji tašči. Pri vsej svoji zatopljenosti pa Mina vendarle občutila; nobenega opravka nočejo več imeti z njo; kažejo se, kot di bila že proč.

Navajena na vedno pažnjo, je vendar nehotela poslušala, ako se ne bo gospa oglasila — bil je samo kanarček, ki je v sobi klical po hrani. Mina vstane, da da ptiču repnega semena.

Nato pa prične snažiti kuhinjo, kot bi je že celi mesec ne bila ocedila. Nobenega orodja ni bilo, da ga ne bi očistila, nobenega lonca, da ga ne bi zdrgnila, da je svetlo blestel. Z milom omije stene. Saj ne bodo mogli reči, da je novi služkinji pustila kaj umazane-ga. Pri delu pozabi na svojo nesrečo in njen obraz se zreali v svetlih vratih peči, ko ji zopet težko leže na sree misel: — Kam?

Čez dva dni je morala iti iz hiše. — Kam?

Ne more zdržati; smrtni strah se oprime njenih prsi. Tišina stanovanja ji je bila kot grob, v katerem je ležala in noben človek ni več vprašal po njej. Žene jo k Režekovim.

Ko se je nekoliko zmračilo, pride v klet. Režekova ravno hodi po trgovini ter poliva ovanelo špinačo ter stebila rabanbare.

— Na, — pravi in trdo postavi škropilnico na tla, — kaj pa hočeš? — Bila je zelo slabe volje; glava jo boli po vinu in kar je še hušje: gospod Ladiha se še vedno ni izrazil.

Mina plaho pogleda okoli sebe. Bili ste sami. Tedaj pa prime teto za roko in jeclja z rdečico sramote na bledem obrazu:

— Kam —?! Teta — pomagajte mi — ne vem, kam naj grem — kmalu bo tako daleč! — Zdelo se ji je, da se mora pogrezniti v tla, ko je to izpregovorila.

Protí pričakovanju ostane Režekova popolnoma mirna in samo reče:

— No, zdaj se jasni, — in široko odpre oči. In z glasom velikega zadovoljstva nadaljuje: — Zopet sem imela enkrat prav! Že davno sem opazila.

— Teta, teta, kaj naj storim?

— Kaj naj storiš! Tukaj vse nič ne pomaga. Pojdi domov! Veseli si, ker ne bodo preveč; toda bodi besela, daj moreš iti domov.

— Domov?! — Ne, nikdar! — Režekova skomigne z rameni.

— No, potem — ta je pa lepa! Vidiš, to pride od tega! O, ko bi bila moja, ti vlačuga! Sram te bodi. — Zopet pograbi škropilnico in škropi vse okoli. — Kako naglo veni sedaj zelenjava. Zjutraj prinese na trga, zvečer zanič. Človek mora res obupati!

— Teta! — Mina jo drži za obleko; naenkrat jo objame obup — ako jo bo tudi ta zapustila! Ni je smela zapustiti; morala ji je pomagati!

Divje gleda v brezobzirni tetin obraz ter zavpije:

— Ti mi moraš pomagati! — Drugače jo je vedno vikala, zdaj pa jo tika — saj je bila vendar njej najbližja!

— Moraš!

— Kaj še: moraš! — reče gospa Režekova in se je oprsti. — Ali sem zato tukaj, da bom pomagala ničvrednim dekletom? Sem pošena žena, v kaj takega se ne mešam!

— Teta!

— Teta! Pusti me v miru! Ali ti nisem vedno govorila: bodi pošena in pametna! Pa ne; okoli je treba letati s fanti; vsako nedeljo se zabavati, nobene izobrazbe, nikake časti, nobene —. Režekova lovi sapo, polagoma jo je prijel jeza. — Samo pridi mi! Ali te nisem sprejela kot svojega lastnega otroka? Ali ni nisem preskrbela pošeno službo? Ali te nisem opominjala? Pa ne; samo ven kot divjačina. Za tvoje sorodnike ti ni bilo mar. Zdaj pa, ko ti voda dere v grlo, prideš: teta tukaj, teta tam. Seveda, zdaj pa sem ti dobra! Glej, kako boš sama opravila; mene to ne briga. Pravim ti, da prav nič!

(Dalje prihodnjič.)

KDO JE ODKRIL MOUNT EVEREST?

Kljub vsem naporom se ni do danes še nobenemu turistu posrečilo doseči najvišji vrh sveta Mt. Everest. Pa tudi nobenega imed dvanaestih tisoč Himalajev, ki jih po mnenju domačinov varuje pred ljudmi skrivnosten duh. Ker se prav zdaj vzpenjajo nove ekspedicije na te gorske veličane bo zanimivo vprašanje, kdo je prav za prav odkril ta najvišji gorski kolos? Lajkijo se zdo odkritje najvišjega vrha sveta lahko stvar, češ, ogledaš in veš. Ne ve namreč, da je posebno ta vrh poln skrivnosti in da leži na izredno zagonetnem kraju.

Mount Everest je v gorovju Himalajev na meji Nepata in Tibeta. Nepristopen je, ker sta obe državi politično tako zaprti, da si še danes upa tuje komaj pokukati vanje (vedo namreč: čim se bo tuje malo prečeta! podolž in pokriž njihove zemlje, bo svoboda kmalu splahnela, kakor je že v sosednjih državah.) To je zemlja skrivnosti. In še zato je Mount Everest nepristopen, ker leži med sinimi ledeniki, strašnimi prepadi in pečinami; tam vlada strašna zima, tam zmanjkuje človeku daha, ker je zrak razredčen, tam moči do onemoglosti opešajo. Ti vsi momenti so ohranili Mount Everest, da še danes krajuje neomaneževan od človeške noge...

Z indske strani se najlepše vidi z gore Sandakfu, ki je okrog 4000 metrov visoka, z vseh ostalih točk pa zastirajo Mount Everest ogromni, snežni vrhovi, ki so sicer nižji od njega, a stoji pred njim. Poleg tega je Mount Everest precej daleč v ozadju, tako, da se z gore Sandakfu zdi tako neznan, da bi prisodil vsem okolnim vrhovom prednost pred njim. Prav radi tega se ni nihče menil zanj, marveč so vsi smatrali Kančindžungo za najvišji vrh sveta. Tako je veljalo do leta 1850. Takrat so bila končana merjenja Himalajev in vsi podatki so bili poslani v Kalkuto, kjer bi izračunali višine posameznih vrhov. Tem so dali ime z rimskimi številkami, zakaj za večino himalajskih vrhov niso našli imena.

In nekega dne je v računskem ošestku planil neki računar in pobitelj k vrhovnemu upravitelju tega odseka: "Gospod, našel sem najvišji vrh sveta!" — Bil je to vrh rimska števila XV, a izračunal ga je takrat na 8840 m višine. Z največjim zanimanjem so tedaj iskali pri himalajskih plemenih ime tega vršca. Toda nihče ni vedel, kako se imenuje, na učenjaki ne ljudstvo. Predložili so torej, da bi mu dali ime slovenske Angleže Everesta, ki je začel z merjenjem Himalajev. In od tega dne kličejo Angleži ta vrh Mount Everest. Medtem pa se pojavil novi raziskovalec Himalajev in oznanil učenjakom, da je našel ime najvišjega vrha, katerega nazivajo Nepalci Gaurisankar; to ime so sprejeli posledje vsi ostali narodi. — A kaj pomeni Gaurisankar? Gauri je drugo ime za znano indsko boginjo Kali, a Sankar je ime boga Sive. Pozneje so spoznali, da vrh Gaurisankar ni vrh števila XV, katerega so Angleži nazivali Mount Everest, marveč čisto drugi vrh, 40 km daleč od Mt. Everesta in le 7002 m visok. In tako je sprejel ves svet ime za najvišji vrh Mount Everest, ki pa ima pa najnovejših računih 8888 metrov višine.

Al je v resnici 8888 m visok? Kdo ve? Morda je višji, morebiti je nižji, saj so povezane mnogote- re težkoče s temi merjenji, na pr. spreminjanje samega vrha Mount Everesta, ki ima tokrat več snega, drugikat manj. Napak merilnih priprav še niso mogli povsem odstraniti. Dalje ne vedo točno za višino morja, odkoder merijo, in sicer radi gravitacijske privlačnosti same Himalaje, ki kot ogromen kolos privlači morje k sebi kakor mesec. In še: radi zračne reakcije. In še drugi čimtelji so morebiti, kateri pa so nam zaenkrat še ne-poznani. Na tak način lahko pričakujemo še kak popravek pri višini najvišjega vrha sveta.

Odkar so odkrili to zemeljsko čudo, je šlo že pre mnogo učenjakov in ekspediciij (s posebnim dovoljenjem angleške in tibetske vlade) v te zemlje, da bi mu našli pravo ime. Mnogi so že končali, cele ekspedicije so Tibetanci že pobili kakor na pr. leta 1925, tako se ni na vrh do danes še nihče vzpel. Ekspedicija iz leta 1923 je že triumfirala, no, zato je bilo razočaranje tem bridkejšje. Po več tednih težkega, vratolomnega potovanja so končno vplezali zagledali Mount Everest v vsej njegovi krasoti in veličastji; stali so na njegovem podnožju, odkder je bilo do njegovega vrha še 5300 metrov. Od tu so se pogzgnali peko ledenikov, strašnih prepadov in čeri, tu je bila pot tako mučna, da so dnevno prekoračili komaj po nekaj sto metrov višine, zakaj zrak je bil tu že tako redek, da so morali vsakih deset minut počivati in se oddihavati. Za nekaj dni pa so le prispeli do višine, odkoder je bilo le še 900 do vrha. Od tu naj bi naslednji dan se spravila naj-družnejša dvojica naprej in po dveh dneh naj bi bil Mount Everest premagan! Zgodaj zjutraj sta se odpravila in ko je sonce legalo spat, ju je ekspedicija z daljnogledom opazila v višini 8400 metrov visoko. Jutri ob tem času se bo zgodilo čudo sveta... V svitu prve zarje naslednjega jutra je videla ekspedicija svoja dva junaka že na poti proti vrhuncu. V višini 8720 metrov pa jo nenačno zakrije bel oblak. Oblak se je polagoma razkadil, toda naših junakov ni bilo več videti. Ekspedicija ju je iskala z daljnogledom cel dan in še naslednje dni — zaman, zginila sta za vedno. Ali sta dospela na vrhunec pa tam radi onemoglosti končala? Ali sta strmoglavila s pečin Mount Everesta, ki ga obkrožajo z one strani? Ne vemo — skrivnost si je pridržal Mount Everest za vedno.

Ali so končno le odkrili pravo ime Mount Everestu? Da; naša ga je ekspedicija iz leta 1921. To toliko iskano ime je Čomo-lungma, a pomeni v tibetskem jeziku boginjo, mater gora. Torej po 70 letih je uspelo ekspediciji najti pravo ime! — Ali je to resnica, da je ta ekspedicija prva nala to ime? Angleške knjige so sicer polne slave nad odkritjem pravega Mount Eve-

ZEMLJEVIDI

Stenski zemljevid Slovenije na upod-nim papirju s platnеним prekr-bit 750

Pokrajni ročni zemljevidi:

- Dravska Banovina 30
- Slovenske Gorice, dravske stujsko polje 30
- Ljubljanske in mariborske oblasti 30
- Pohorje, Korjak 30
- Celjska kotlina, Spodnje slovensko posavje 30
- Prekmurje in Međumurje 30
- Canada 40
- Združenih držav, veliki 40
- Mali 40
- Nova Evropa 40

Zemljevidi:

- Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, vsaki po 20
- Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po 20
- Virginia, Ohio, New York — vsaki po 20

Naročilom je priložen denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reklamirajte pisno.

Knjige pošiljam, poštne prosto

"GLAS NARODA"
316 W. 18 Street
NEW YORK

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

restovega imena, in vendar je bil Como-lungma odkrit že leta 1717.

Misijonar-jezuit, ki je prepotoval Tibet, je prvi izdelal zemlepis v Pekingu in na tej zemljepisni karti, ki je bila leta 1733 tiskana v Parizu, stoji nad najvišjim vrhom sveta zapisano: Como-lungma!

OGENJ IN MEČ V SUDANU

Smrt Slatina paše, generalnega guvernerja Sudana, vzbujajo spomine na derviša Mahomeda Ahmeda in njegovega naslednika, ki sta bila v 19. stoletju osmogojnega politično-verskega gibanja v Afriki, gibanja, ki je v zgodovini znano pod imenom mahdizem.

Mahomed Ahmed se je imel za mohamedanskega odrešenika, čutil se je poklicanega ustanoviti kraljestvo reda in pravice. Tega dela se ni lotil z usmiljenjem in dobrotljivostjo. Nasprotno, bil je fanatik, njegovo orožje sta bila ogenj in meč. Pota, ki jih je utiral svoji veri, so bila pokrita z mrličmi, ki jih je bil prehodil, so ostala za njim pogorišča. Zaman je bila tedaj vsa vojna umetnost angleških čet v severni Afriki. Kdor je izkrmavel kot vojak na braniku junaštva, je poginil zaman. Kajti mahdi je ustvarjal nove postave, dajal vedno nove zakone. Kdor se jim ni pokoril, je postal žrtev krvnika. Že kajenje je veljalo za prestopke, zaradi katerega je izgubil zasačeni grešnik vse premoženje. Za vsako drugo dejanje pa so bila pripravljena vešala...

Na ta način je gospodaril v Sudanu mahdi leta in leta in njegova oblast je segla od spodnjega Nila do Kordofana in Darfurja. V primeri s početjem svojega naslednika kalifa Abdulaha pa je bil Mahomed Ahmed še ljudomil človek. In pri Abdulahu je prebil Slatin paša nad deset let v dobesedni sužnjosti.

Abdulah je bil srednje postave, debelušen in težkopaden človek. Imel je raven nos, črne oči in pro-

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

VSE LINJE IN PARNIKE
zastopa
LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service, Inc.
1359 Second Ave., New York, N. Y.
Pišite po naš brezplačni vozni red za vse najboljše parnike.

SHIPPING NEWS

porcionirana usta. Poteze na obrazu so bile pravilne. Skratka, v njegovem obrazu se je izražala vsa mračnost in trdota orientalskega despota. Bil je divjaški, rad se je razvnel in v takšnem položaju ga je zapustila vsa zvičajnost, ki jo je drugače imel v obilni meri.

Vladanje tega samosilnika je bilo naravnost krvniško. Rod Batahinov se je mu je nekoč postavil po robu. Kaj je storil kalif? Dal je ujeti 39 njegovih poglavarjev in jih obsodil na smrt. Justifikaciji je prisostvoval v stremeh sedeč na konju in jetnike je dal pobiti s sekirami in pendreki.

Drugače pa je ta kalif rad igral vlogo velikega gospoda. V haremju je imel nad 400 odalisk. Razdeljene so bile na skupine po 15 do 20 žensk, na katere je pazila posebna predstojnica. Oblačila teh dam so se ravnala po lepoti in činu, zlati in srebrni nakit pa sta jim bial prepovedana. Kalifove žene so se morale zadovoljiti z gumbi iz biserne matice, s koralnimi okraski in z izdelki iz oniksa. To je bilo vse njihovo okrasje. Abdulah pa je bil vedno praznično oblečen. Sprehajal se je z mečem v levi in sulico v desni roki. Njegovo spremstvo je obstajalo iz 15 pažev, večinoma iz kristjaskih otrok iz Abesinije. Disciplino je vzdrževal ta kalif s šibanjem in v vklepanjem v verige. Tudi odtegovanja hrane se je često posluževal, vendar je bila to najmilejša oblika kazni v njegovi hiši.

Njegova telesna garda je štela 11.000 mož in med nje je vrstili tudi Slatin pašo, ki se je moral pokoriti njegovi samosilnosti. Tako ga je Slatin paša dostikrat slišal propovedovati v mošaji. V propovedih je rabil najrajši primere iz pastirskega življenja. Bil je namreč v mladosti sam pastir in kot tak se je tudi dvignil na vladarski prestol.

Čitati in pisati ni znal in se ni tudi nikoli naučil. Njegov smoter so bili spopadi, večne vojne. V njih je tudi poginil. Padel je 24. novembra 1889 štiri leta potem, ko se je Slatin paši posrečilo pobegniti iz ujetništva, za kar mu je egiptski kralj podelil naslov paše. Angleži pa so ga imenovali za generala.

Vsakourstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

22. oktobra: Augustus v Genoa Rotterdam v Boulogne sur Mer Veendam v Boulogne sur Mer

27. oktobra: New York v Hamburg General von Steuben v Bremen

28. oktobra: Olympic v Cherbourg

29. oktobra: SATURNIA v Trst Europa v Bremen

3. novembra: Roma v Genoa Manhattan v Havre Albert Ballin v Cherbourg

3. novembra: Dresden v Bremen

4. novembra: Majestic v Cherbourg Penland v Havre Stattendam v Boulogne sur Mer Aquitania v Cherbourg

5. novembra: Champlain v Havre Rex v Genoa

9. novembra: Pres. Roosevelt v Havre Hamburg v Cherbourg

10. novembra: Berlin v Bremen

11. novembra: Homerie v Cherbourg Bremen v Bremen Paris v Havre

12. novembra: Conte Grande v Genoa Volandun v Boulogne sur Mer

15. novembra: Leviathan v Cherbourg in Bremen

15. novembra: Vulcania v Trst Deutschland v Cherbourg

16. novembra: Olympic v Cherbourg Europa v Bremen

19. novembra: Conte di Savoia v Genoa

23. novembra: St. Louis v Cherbourg Pres. Harding v Havre

24. novembra: Gen von Steuben v Bremen

25. novembra: Berengaria v Cherbourg

26. novembra: Champlain v Havre Augustus v Genoa Majestic v Cherbourg

29. novembra: Bremen v Bremen

30. novembra: New York v Cherbourg Manhattan v Havre Stattendam v Boulogne sur Mer

1. decembra: Rex v Genoa Stuttgart v Bremen

2. decembra: Homerie v Cherbourg

6. decembra: Saturnia v Trst

7. decembra: Europa v Bremen Pres. Roosevelt v Havre

8. decembra: Berlin v Bremen

9. decembra: PAHIS (BOŽIČNI IZLET) Havre Albert Ballin v Cherbourg Olympic v Cherbourg

10. decembra: Roma v Genoa

13. decembra: Hamburg v Cherbourg

14. decembra: Majestic v Cherbourg Berengaria v Cherbourg

15. decembra: Conte di Savoia v Genoa Bremen Leviathan v Cherbourg in Bremen

21. decembra: Pres. Harding v Havre Deutschland v Cherbourg

22. decembra: Dresden v Bremen

23. decembra: Champlain v Havre Homerie v Cherbourg

27. decembra: Europa v Bremen

28. decembra: New York v Cherbourg Manhattan v Havre

30. decembra: Olympic v Cherbourg

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku

CHAMPLAIN

5. NOV. — 26. NOV.

PARIS

11. Novembra — 9. Decembra

LAFAYETTE

7. Januarja — 28. Januarja

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščenega agente

French Line
19 STATE STREET, NEW YORK